

Literárna moderna

AUTORI MODERNY:

PAUL VERLAINE

- Predstaviteľ symbolizmu. Žil bohémym životom, túlal sa spolu s Rimbaudom Európou, pričom opustil svoju manželku a novonarodené dieťa. Pri jednej z hádok Verlaine postrelil Rimbauda a pol dva roky vo väzení. Tým sa ich vzťah rozpadol. Po prepustení sa chcel živiť ako profesor francúzštiny. Čoraz väčšmi chorável a na sklonku života sa mu museli jeho priatelia skladať na jedlo, aby neumrel od hladu.

- TVORBA:

- o Vôňa tvojho tela – 60 básní

Báseň: Básnické umenie

*Najmä hudbu! To ti neprekáža
vziať slovo, čo neumelé je,
čo každý vánok ľahko rozveje,
nie tie, čo viažu sa, či vážia.*

Ani si neváž príliš slov.

*Prejav im svoje pohrdanie:
pieseň sa vtedy dobrou stane,
keď sa to presné pospája v nej s hmlou.*

*To sú tie oči za závojom skryté,
to poludnie, vzduch čo chveje sa,
tie jesenné a chladné nebesá,
to belasé, hviezdne vlnobitie.*

*Ale my prisaháme na odtieň.
Nie farba! Len odtieň čosi sľúbi.
Ach! Odtieň ľúbi, keď sa snúbi
lesný roh s flautou a so snom sen.*

*Preč s pointou, čo vraždí v básni vzruchy!
Rým páchne, vtip si kruto zazúri.
Ten cesnak, plačú z neho azúry,*

ten cesnak z poetických kuchýň!

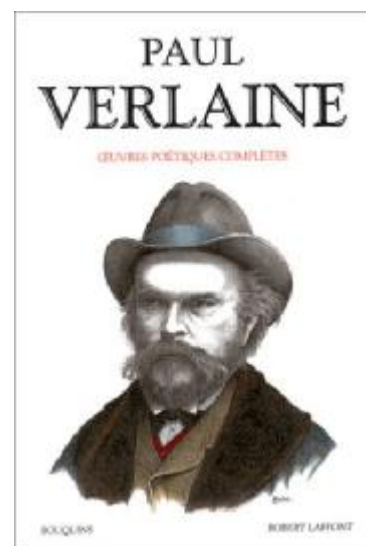
*A výrečnosti vykrúť pekne krk;
bude dobre, dať si pozor na rým,
múdrejšie je, keď trocha menej žiari;
kam by prišiel, pustiť ho tak z rúk!*

*Ó, hriechy rýmov! Kto to povie o nich?
Nejaké hluché decko, či černocho zlý
ten šestákový šperk si vynašili
a on nám v piesni hlúpo, duto zvoní.*

*Hudbu ešte, hudbu jednostaj!
Verš, to sú krídla duše rozopäté,
to, čo zostáva tu po jej vzlete
k ďalekým láskam, v iný hviezdny kraj.*

*Verš sa skrýva v náhode jak v skrýši,
veršom vonia vánok v jedno z mnohých rán,
ako keby kvitli mäta, tymian.
Literatúra je to, čo zvyší.*

(Preložil Miroslav Válek)

Úloha: Interpretujte báseň.

.....
.....

.....
.....
.....
.....

JEAN ARTHUR RIMBAUD

- Najčítanejší z prekliatych básnikov. Ako malého ho považovali za geniálne dieťa – výborne a ľahko študoval, ale zároveň prejavoval veľkú tvrdohlavosť; dvakrát utiekol z domu. Po incidente s Verlainom bol znechutený literatúrou. Odišiel do Indie, Egypta a keď sa vrátil, ťažko ochorel. Amputovali mu nohu a zomrel na gangrénu.

Pocit – báseň

*Za modrých večerov ma vyvábi von leto,
šteklenný obilím sa pohnem štíhlou trávou,
zasnený ucítim jej sviežosť, nechám vietor,
nech sa mi preháňa nad nemysliacou hlavou.*

*A neprerečiem nič a nezamierim nikam –
nesmiernou láskou až po okraj naplnený,
a pôjdem ďaleko, ďaleko ako cigán.
Prírodou – šťastný s ňou tak ako vedľa ženy.*

Úloha: interpretujte báseň.

.....
.....
.....

Moja bohéma (Fantázia)

*S rukami vo vreckách dal som sa túlať krajom.
Môj biedny kabátec vetrom sa nadúval.*

Ešte aj pod nebom Múze som holdoval:

- och, la-la, pantaný úžasnej lásky tajom.

Diera do nohavíc, šiel som jak Janko Hraško

a rezko do kroku verš som vil do vencov.

*Byť som si objednal v súhvezdí Blížencov;
hor' hviezdy šumeli a spánok chodil ťažko.*

*Rád som ich počúval pri ceste v mládzi ovsa
večermi septembra, keď popŕchala rosa
na čelo tuláka, kde žaby kuňkali;
náhle sa začali stlať fantastické tiene,
dal som sa udierať na pliešky odškerené,
primknúc k srdcu lýru z deravej sandály.*

Úloha: interpretujte báseň.

.....
.....
.....
.....

V Zelenej krčmičke

(O piatej večer)

Už osem dní som si náporil na sandály
štrkom ciest. V Charleroi je koniec blúdeniu.
V Zelenej krčmičke na želanie mi dali
chlieb s maslom a šunku napoly studenú.

Šťastného, s nohami v zelenom tieni stola,
hneď zaujala ma prostá a nevinná
vzorková tapeta. Vchádzajúc skvostná bola,
keď blysla očami, prsnatá dievčina,

nie je z tých, tá by sa pri bozku nezatriasla!
S chichotom niesla mi ku chlebu hrudu masla
a k tomu údené na mise pod šunkou,

údené, biele a ružové, navoňané
cesnakom – a penu na pive v mojom džbáne
pozlátil papršlek, čo zostal po slnku.

(Preložil Ján Stacho)

Úloha: interpretujte báseň.

.....
.....
.....
.....